

KUOPIO

Kuopion kaupunki
Etelä-Kuopion pitäjäraati

Toimintasuunnitelma
2026

22.3.2026

ETELÄ-KUOPION PITÄJÄRAADIN
TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2026

Sisällys

1 Johdanto ja toiminnan lähtökohdat	3
2 Pitäjäraadin toiminta-alue	3
3 Pitäjäraadin toiminnan tavoitteet vuodelle 2026	4
4 Pitäjäraadin toiminnan painopisteet	4
4.1 Pidemmän tähtäimen painopisteet	4
4.2 Vuoden 2026 toiminnan painopisteet	5
5 Yhteistyö kaupungin ja muiden toimijoiden kanssa	5
6 Pitäjäraadin toiminnan organisoitumisen periaatteet ja vastuut	6
7 Kokoukset ja vuosikello	7
8 Pitäjäraadin taloudenhoito ja määrärahan käyttöperiaatteet	7
9 Konkreettiset tehtävät vuonna 2026 sidottuna talousarvioon	8
10 Riskit ja rajaukset	9
11 Toimintasuunnitelman hyväksyminen ja voimassaolo	9

Liitteet

- Liite 1. Etelä-Kuopion pitäjäraadin toimintamäärärahan käyttöperiaatteet
 - Liite 2. Etelä-Kuopion pitäjäraadin talousarvio vuodelle 2026
-

1 Johdanto ja toiminnan lähtökohdat

Etelä-Kuopion pitäjäraati toimii osana Kuopioon lähidemokratiaa ja asukkaiden osallisuuden vahvistamista. Pitäjäraadin tehtävänä on edistää vuoropuhelua kaupungin ja Etelä-Kuopion alueen asukkaiden välillä sekä tuoda alueen näkemyksiä ja tarpeita osaksi kaupungin valmistelua ja päätöksentekoa. Toiminta perustuu ajatukseen siitä, että asukkailla on paras asiantuntemus oman alueensa arjesta, kehitystarpeista ja vahvuuksista. Pitäjäraadin toiminta pohjautuu kuntalain (410/2015) 22 pykälään, jossa säädetään asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista.

Kuopion kaupunkistrategian mukaisesti toiminnassa painottuvat erityisesti:

- Asukkaiden osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet,
- hyvinvointi ja arjen sujuvuus,
- lapsi- ja perheystävällinen elinympäristö sekä
- elinvoimainen ja turvallinen asuinalue.

Pitäjäraadin tehtäviin kuuluvat erityisesti:

- Asukkaiden näkemysten ja aloitteiden kokoaminen,
- alueen kehittämistarpeiden esiin tuominen,
- vuoropuhelun edistäminen kaupungin kanssa sekä
- yhteisöllisyyden ja osallisuuden tukeminen.

2 Pitäjäraadin toiminta-alue

Etelä-Kuopion pitäjäraadin toiminta-alue määräytyy Kuopion kaupungin julkaisemaan karttaan perustuen. Toiminta-alue kattaa Kuopion eteläiset maaseutu- ja kyläalueet. Etelä-Kuopion pitäjäraadin toiminta-alueeseen kuuluvat seuraavat kylät ja alueet:

- Kurkimäki,
 - Vehmasmäki,
 - Pellesmäki,
 - Sotkanniemi,
 - Kuhanen,
 - Puutossalmi sekä
 - Hiltulanlahden kaava-alueen ulkopuoliset osat.
-

3 Pitäjäraadin toiminnan tavoitteet vuodelle 2026

Vuoden 2026 aikana Etelä-Kuopion pitäjäraadin keskeisenä tavoitteena on toiminnan vakiinnuttaminen. Tämä tarkoittaa selkeiden toimintatapojen, vastuunjaon ja kokouskäytäntöjen luomista siten, että raadin työskentely on suunnitelmallista ja vaikuttavaa.

Toiminnan tavoitteet vuodelle 2026 ovat:

- Selkeä ja toimiva järjestäytyminen,
- viestintäkanavien luominen,
- säännöllinen ja ennakoiva kokoustyöskentely,
- asukasvuorovaikutuksen käynnistäminen ja vahvistaminen sekä
- vaikuttaminen Etelä-Kuopiota koskevien asioiden valmisteluun.

Erityistä huomiota kiinnitetään alueen asukkaiden, lapsiperheiden, työikäisten, maanomistajien ja yrittäjien tavoittamiseen. Lisäksi varmistetaan, että kaupungin strategia tukee näiden ryhmien tavoitteita ja tarpeita sekä että raadin toiminta edistää strategisten linjausten toteutumista paikallisella tasolla.

4 Pitäjäraadin toiminnan painopisteet

4.1 Pidemmän tähtäimen painopisteet

Keskeisenä pitkän aikavälin tavoitteena on vahvistaa Etelä-Kuopiota lapsi- ja perheystävällisenä maaseutumaisena asuinalueena. Tämä tarkoittaa lähikoulun ja varhaiskasvatuksen aseman turvaamisen tukemista, turvallisen kasvuympäristön edistämistä sekä perheiden arjen sujuvuuden huomioimista alueen kehittämisessä. Pitäjäraati pyrkii osaltaan siihen, että kaikkien maaseudulla asuvien näkökulma huomioidaan systemaattisesti Etelä-Kuopiota koskevissa ratkaisuisissa.

Lisäksi kokonaisuudessa huomioidaan alueen maanomistajien, maanviljelijöiden, metsätalouden toimijoiden ja metsästysseurojen näkökulmat, jotta maaseutualueen elinvoima, maankäytön tarpeet ja luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen tulevat tasapainoisesti esille alueen kehittämisessä.

Toinen keskeinen pitkän aikavälin painopiste on palvelujen saavutettavuus ja toimiva arki maaseutualueella. Pitäjäraati seuraa peruspalvelujen, liikkumisen ja infrastruktuurin kehitystä ja tuo esiin asukkaiden näkemyksiä erityisesti silloin, kun palveluverkkoon tai liikkumiseen kohdistuu muutoksia. Tavoitteena on edistää ratkaisuja, jotka tukevat alueen elinvoimaa ja asukkaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia arjessa.

Pitkän aikavälin painopisteisiin kuuluu myös yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen. Pitäjäraati toimii osaltaan alueellisen identiteetin, yhteishengen ja yhteistyön vahvistajana. Tavoitteena on, että Etelä-Kuopion asukkaat kokevat voivansa vaikuttaa omaan elinympäristöönsä ja että alueella on toimivia vuorovaikutuksen ja kohtaamisen rakenteita.

Lisäksi pitäjäraadin pitkän aikavälin tavoitteena on vakiinnuttaa asemansa luotettavana ja asiantuntevana kumppanina Kuopion kaupungin suuntaan. Tämä edellyttää ennakoivaa toimintaa, rakentavaa vuoropuhelua ja kykyä tuoda alueen näkökulmat osaksi kaupungin valmistelua oikea-aikaisesti.

4.2 Vuoden 2026 toiminnan painopisteet

Vuosi 2026 on Etelä-Kuopion pitäjäraadille toiminnan käynnistämisen ja perustan luomisen vuosi. Vuoden 2026 painopisteet tukevat pidemmän aikavälin tavoitteiden saavuttamista. Vuonna 2026 keskeinen painopiste on pitäjäraadin toiminnan vakiinnuttaminen. Tämä tarkoittaa toimivien kokouskäytäntöjen, selkeän vastuunjaon ja sujuvan yhteistyön luomista kaupungin kanssa. Tavoitteena on, että pitäjäraadin toiminta on suunnitelmallista, ennakoitavaa ja läpinäkyvää jo ensimmäisen toimintavuoden aikana.

Vuonna 2026 painotetaan myös asukasvuorovaikutuksen käynnistämistä ja näkyvyyden rakentamista. Tavoitteena on, että Etelä-Kuopion pitäjäraati tulee tunnetuksi alueen asukkaiden keskuudessa ja että asukkailla on selkeä käsitys raadin roolista ja mahdollisuuksista osallistua. Tämä toteutuu viestinnän, asukastilaisuuksien ja muiden vuorovaikutuskeinojen kautta.

Lisäksi vuoden 2026 aikana pitäjäraati seuraa Etelä-Kuopiota koskevia ajankohtaisia hankkeita ja suunnitelmia sekä osallistuu niihin vaikuttamiseen pitäjäraatien toimintaohjeiden mukaisesti. Vuoden aikana pyritään tunnistamaan 1–2 konkreettista teemaa tai asiaa, joiden edistämiseen raati keskittyy erityisesti.

5 Yhteistyö kaupungin ja muiden toimijoiden kanssa

Etelä-Kuopion pitäjäraati toimii tiiviissä yhteistyössä Kuopion kaupungin kanssa. Yhteistyön tavoitteena on, että pitäjäraadin näkemykset ja asukkaiden esiin nostamat asiat huomioidaan Etelä-Kuopiota koskevassa valmistelussa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Pitäjäraati käy säännöllistä vuoropuhelua kaupungin nimettyjen yhteyshenkilöiden, viranhaltijoiden ja tarvittaessa luottamushenkilöiden kanssa.

Yhteistyö ei rajoitu ainoastaan kaupungin organisaatioon, vaan pitäjäraati toimii myös alueellisten toimijoiden kanssa. Näihin kuuluvat muun muassa koulut, varhaiskasvatus, vanhempainyhdistykset, kylä- ja yhdistystoimijat sekä muut paikalliset verkostot. Yhteistyön avulla vahvistetaan tiedonkulkua, tunnistetaan alueen kehittämistarpeita ja edistetään yhteisiä tavoitteita.

Pitäjäraati pyrkii toimimaan kokoavana ja yhdistävänä toimijana, joka tukee alueellista yhteistyötä ja edistää Etelä-Kuopion kokonaisvaltaista kehittämistä.

6 Pitäjäraadin toiminnan organisoitumisen periaatteet ja vastuut

Etelä-Kuopion pitäjäraadin toiminta perustuu selkeään vastuunjakoon ja yhteistyöhön raadin jäsenten kesken. Pitäjäraatiin on valittu puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, jotka vastaavat kokousten johtamisesta, toiminnan kokonaisuuden koordinoinnista sekä pitäjäraadin edustamisesta kaupungin ja muiden yhteistyötahojen suuntaan. Pitäjäraadissa nimettäviä muita rooleja ovat sihteeri, varainhoitaja, viestintävastaava sekä häiriöviestinnän yhdyshenkilö. Vastuunjakoa voidaan tarvittaessa tarkentaa tai muuttaa toimintakauden aikana pitäjäraadin päätöksellä toiminnan tarpeiden mukaan.

Pitäjäraadin nimissä tehtävät yhteydenotot kaupungin ja muiden yhteistyötahojen suuntaan perustuvat kokouksen antamaan valtuutukseen ja kullekin asialle valitaan sitä hoitava yhteyshenkilö. Menettelyn tavoitteena on turvata kaikkien alueiden tasapuolinen näkyvyys ja yhdenvertaiset mahdollisuudet vaikuttaa päätöksiin.

Toimijoiden keskeiset vastuut:

Puheenjohtaja

- vastaa pitäjäraadin toiminnan kokonaisuudesta
- johtaa kokouksia ja huolehtii asioiden käsittelystä
- edustaa pitäjäraatia kaupungin ja yhteistyötahojen suuntaan kokouksen valtuutuksella
- toimii ensisijaisena yhteyshenkilönä kaupungin suuntaan kokouksen valtuutuksella

Varapuheenjohtaja

- tukee puheenjohtajaa tehtävissä
- toimii puheenjohtajan sijaisena tarvittaessa

Sihteeri

- vastaa kokousten valmistelusta yhdessä puheenjohtajan kanssa
- laatii kokouskutsut, esityslistat ja pöytäkirjat
- huolehtii asiakirjojen arkistoinnista ja tiedonhallinnasta

Viestintävastaava

- vastaa pitäjäraadin viestinnän suunnittelusta ja koordinoinnista
 - huolehtii verkkosivujen ja sosiaalisen median ajantasaisuudesta
 - tukee asukasvuorovaikutusta ja tiedottaa raadin toiminnasta
 - toimii yhteistyössä kaupungin viestinnän kanssa tarvittaessa
-

Häiriöviestinnän yhdyshenkilö

- toimii yhteyshenkilönä häiriö- ja poikkeustilanteisiin liittyvässä viestinnässä
- välittää tarvittaessa kaupungin ja viranomaisten viestejä alueen asukkaille
- osallistuu varautumiseen ja turvallisuuteen liittyvän tiedon välittämiseen

7 Kokoukset ja vuosikello

Pitäjäraadin toiminta vuonna 2026 perustuu säännölliseen ja suunnitelmalliseen kokoustyöskentelyyn. Etelä-Kuopion pitäjäraati kokoontuu pääsääntöisesti kuudesta kahdeksaan kertaa vuodessa. Kokoukset järjestetään tarpeen mukaan lähi-, etä- tai hybridimuotoisina, jotta osallistuminen on mahdollisimman joustavaa. Kokouksissa käsitellään ajankohtaisia Etelä-Kuopiota koskevia asioita, seurataan toimintasuunnitelman toteutumista sekä sovitaan jatkotoimenpiteistä. Toimintaa pyritään rytmittämään erikseen laadittavan vuosikellon avulla. Vuosikellon tavoitteena on tukea toiminnan suunnitelmallisuutta, ennakoitavuutta ja työmäärän hallintaa sekä varmistaa, että asukasvuorovaikutus ja vaikuttamistyö ajoittuvat tarkoituksenmukaisesti vuoden eri vaiheisiin.

Osana vuosikellotyöskentelyä huomioidaan myös alueellisesti merkittävien avustus- ja rahoitusmahdollisuuksien seuranta ja niistä tiedottaminen. Etelä-Kuopion pitäjäraati seuraa vuosittain Kuopion kaupungin myöntämiä avustuksia, kuten yhdistysten yleisavustuksia ja Meidän Kuopio -avustusta, sekä Leader Kalakukko ry:n kautta haettavia Leader- ja Nuoriso-Leader-tukia. Avustusten hakuaikoja ja sisältöjä tunnistetaan ennakoivasti osana vuosikelloa, jotta alueen toimijoilla on riittävästi aikaa valmistella hakemuksia.

Pitäjäraati tiedottaa ajankohtaisista avustushauista ja keskeisistä aikatauluista Etelä-Kuopion kyläyhdistyksille ja muille paikallisille toimijoille hyödyntäen nettisivuja, sähköpostia ja muita viestintäkanavia. Tavoitteena on tukea alueen yhdistysten ja yhteisöjen toimintaedellytyksiä sekä edistää Etelä-Kuopion elinvoimaa ja yhteisöllisyyttä.

8 Pitäjäraadin taloudenhoito ja määrärahan käyttöperiaatteet

Etelä-Kuopion pitäjäraadin taloudenhoidossa noudatetaan Kuopion kaupungin talous- ja avustusohjeita sekä pitäjäraatien toimintaohjeita. Taloudenhoidon tavoitteena on varmistaa, että käytettävissä olevat määrärahat ja yhteistoimintatuet kohdentuvat toimintasuunnitelman mukaisesti toimenpiteisiin tarkoituksenmukaisesti, kohtuullisesti ja läpinäkyvästi.

Etelä-Kuopion pitäjäraati käsittelee alueelleen osoitetut yhteistoimintatuet, joita voivat hakea alueen kyläyhdistykset, yhdistykset ja muut paikalliset toimijat. Pitäjäraati tekee yhteistyötukien myöntämisestä päätökset kokouksissaan. Pitäjäraadin määrärahan käyttöön liittyvät päätökset ja seurannan havainnot kirjataan kokouspöytäkirjoihin, mikä varmistaa toiminnan

läpinäkyvyyden ja jäljitettävyyden. Tarvittaessa toimintamäärärahan käyttöä voidaan tarkentaa tai kohdentaa uudelleen pitäjäraadin päätöksellä ennen sitovien kustannusten syntymistä.

Pitäjäraadin määrärahan käyttöperiaatteet ovat esitetty tarkemmin liitteessä yksi. Pitäjäraadin talousarvio vuodelle 2026 on esitetty liitteessä kaksi.

9 Konkreettiset tehtävät vuonna 2026 sidottuna talousarvioon

Vuonna 2026 Etelä-Kuopion pitäjäraadin toiminta painottuu konkreettisiin, asukkaille näkyviin toimenpiteisiin. Määrärahojen käyttö kytketään suoraan sovittuihin tehtäviin ja toimenpiteisiin siten, että jokaisella keskeisellä tehtäväkokonaisuudella on selkeä taloudellinen vastinpari.

Toiminnan käynnistäminen ja hallinto (arvio 3000 €)

- järjestetään pitäjäraadin kokoukset ja valmistellaan asiat päätöksentekoa varten
- huomioidaan talousarviossa kokouspalkkiot ja mahdolliset kokousjärjestelykulut
- ylläpidetään talouden seuranta ja asiakirjahallintoa
- määrärahan käyttö: kokouspalkkiot ja kokouskulut

Viestinnän perusrakenteiden luominen (arvio 4000 €)

- perustetaan Etelä-Kuopion pitäjäraadin nettisivut
- luodaan sähköpostiosoite ja yhteinen viestintäkäytäntö
- kartoitetaan alueen yhdistysten sähköpostit ja lähestytään yhdistyksiä tiedotteella
- perustetaan ja otetaan käyttöön sosiaalisen median kanavat (esim. Facebook)
- tuotetaan perusviestintämateriaaleja ja tiedotteita
- määrärahan käyttö: nettisivujen perustaminen ja ylläpito, viestintämateriaalit, tiedottaminen

Asukasvuorovaikutus ja osallistuminen (arvio 2200 €)

- järjestetään asukas- ja kuulemistilaisuuksia eri kylillä
- toteutetaan keskustelutilaisuuksia ja työpajoja ajankohtaisista teemoista
- katetaan tilaisuuksiin liittyvät tilavuokrat ja kohtuulliset tarjoilut
- määrärahan käyttö: asukastilaisuuksien järjestämiskulut

Turvallisuus ja varautuminen (arvio 1000 €)

- järjestetään turvallisuus- tai varautumistapahtuma (esim. omatoiminen varautuminen, häiriötilanteet)
 - kutsutaan asiantuntijoita tai yhteistyötahoja tilaisuuksiin
 - tuotetaan varautumiseen liittyvää tiedotusmateriaalia asukkaille
 - Määrärahan käyttö: varautumista ja turvallisuutta edistävät tilaisuudet ja materiaalit
-

Yhteistoimintatuen myöntäminen (arvio n. 2000 €/kylä)

- käsitellään kyläyhdistysten ja paikallisten toimijoiden hakemukset
- myönnetään yhteistoimintatukea kyläkohtaisesti sovitun jaon mukaisesti
- tuetaan kylien omia tapahtumia, hankkeita ja asukaslähtöistä toimintaa
- määrärahan käyttö: yhteistoimintatuki kylille

Yhteistyö ja verkostotyö (arvio 100–500 €)

- pidetään yhteyttä kyläyhdistyksiin, kouluihin ja muihin toimijoihin
- osallistutaan yhteistyötilaisuuksiin ja yhteisiin tapaamisiin
- edistetään kylien välistä yhteistyötä
- määrärahan käyttö: yhteistyöhön liittyvät vähäiset järjestelykulut

Joustovara ja reagointi ajankohtaisiin tarpeisiin (arvio 1000 €)

- mahdollistetaan reagointi vuoden aikana esiin nouseviin tarpeisiin
- täydennetään toimintaa pitäjäraadin päätöksellä tarvittaessa
- määrärahan käyttö: joustovara ennakoimattomiin mutta perusteltuihin kuluihin

10 Riskit ja rajaukset

Pitäjäraadin toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen ja käytettävissä oleviin resursseihin. Toimintavuoden aikana voi ilmetä tilanteita, joissa kaikkia suunniteltuja toimenpiteitä ei voida toteuttaa alkuperäisessä laajuudessaan. Tällöin toimintaa priorisoidaan pitäjäraadin päätöksellä siten, että keskeisimmät tavoitteet ja asukasvuorovaikutus toteutuvat. Mahdolliset muutokset toimintasuunnitelmaan tai määrärahojen kohdentamiseen käsitellään aina pitäjäraadin kokouksissa.

11 Toimintasuunnitelman hyväksyminen ja voimassaolo

Tämä toimintasuunnitelma koskee Etelä-Kuopion pitäjäraadin toimintaa kalenterivuonna 2026. Toimintasuunnitelma hyväksytään Etelä-Kuopion pitäjäraadin kokouksessa ja sitä voidaan tarvittaessa tarkentaa tai päivittää toimintavuoden aikana pitäjäraadin päätöksellä.

Liite 1. Etelä-Kuopion Pitäjäraadin toimintamäärärahan käyttöperiaatteet

Yleistä

Kuopion kaupunki osoittaa pitäjäraadeille vuosittain toimintamäärärahan, jonka tarkoituksena on kattaa pitäjäraadin toiminnasta aiheutuvat kulut sekä edistää lähidemokratiaa pitäjäraadin alueella.

Vuonna 2026 Etelä-Kuopion pitäjäraadin toimintamääräraha on 22 500 euroa.

Tämä toimintasuunnitelman liite määrittää periaatteet, joiden mukaisesti määrärahaa käytetään. Toimintamäärärahan käyttö perustuu Kuopion kaupungin lähidemokratiaa koskeviin linjauksiin sekä pitäjäraadin hyväksymään toimintasuunnitelmaan.

Toimintamäärärahan tarkoitus

Toimintamäärärahan tavoitteena on vahvistaa lähidemokratiaa Etelä-Kuopion alueella. Lähidemokratian edistäminen tarkoittaa käytännössä sitä, että asukkailla, yhdistyksillä ja alueen toimijoilla on mahdollisuus osallistua oman alueensa kehittämiseen sekä tuoda näkemyksensä kaupungin valmisteluun.

Määrärahaa käytetään erityisesti toimenpiteisiin, jotka

- lisäävät asukkaiden osallistumismahdollisuuksia,
- vahvistavat alueen yhteisöllisyyttä,
- parantavat tiedonkulkua kaupungin ja alueen välillä,
- mahdollistavat paikallisen keskustelun ja yhteistyön sekä
- tukevat alueen kehittämistä koskevaa valmistelua.

Toimintamäärärahan käyttö

Toimintamäärärahaa voidaan käyttää esimerkiksi seuraaviin tarkoituksiin:

- asukastilaisuuksien ja keskustelutilaisuuksien järjestäminen,
- työpajat ja kuulemistilaisuudet alueen kehittämiseksi,
- osallistumisen esteiden madaltaminen (esim. kuljetukset tilaisuuksiin),
- viestintä ja tiedottaminen,
- kyselyt ja kartoitukset alueen kehittämistarpeista sekä
- pienimuotoiset kokeilut ja pilotit.

Tuen kohdentamisessa voidaan rajata yhteistyötuki tiettyyn kuluerään, mikäli se edistää lähidemokratiaa tai asukkaiden osallistumista.

Mihin toimintamäärärahaa ei käytetä

Toimintamäärärahaa ei lähtökohtaisesti käytetä:

- yhdistysten pysyviin toimintamenoihin,
- rakennusten tai infrastruktuurin investointeihin,
- kaupungin lakisääteisiin palveluihin,
- pitkäaikaisiin taloudellisiin sitoumuksiin eikä
- kaupalliseen toimintaan.

Jos hanke kuuluu kaupungin perusvastuulle tai muuhun avustusjärjestelmään, toimija ohjataan hakemaan rahoitusta kyseisestä lähteestä.

Muut rahoituskanavat

Moniin hankkeisiin on olemassa muita rahoituskanavia kuin pitäjäraadin toimintamääräraha. Pitäjäraadin tehtävänä on tarvittaessa ohjata alueen toimijoita hakemaan rahoitusta näistä lähteistä.

Kuopion kaupunki myöntää erilaisia avustuksia järjestöille ja muille toimijoille. Näihin kuuluvat esimerkiksi yleisavustukset, tapahtumatuet, yhteisöllisen toiminnan tuet sekä talkooavustukset.

- **Yleisavustukset** on tarkoitettu yhdistysten ja yhteisöjen vuosittaiseen perustoimintaan, ja niitä haetaan kaupungin sähköisen asiointipalvelun kautta vuosittain määriteltynä hakuaikoina. Ks. [Yleisavustukset - Kuopio](#)
- **Tapahtumatukea** voidaan myöntää yksittäisten tapahtumien toteuttamiseen. Tuki on aina osarahoitusta, ja sitä haetaan ennen tapahtuman järjestämistä erikseen määritellyissä hakujaksoissa. Ks. [Tapahtumatuet - Kuopio](#)
- Kuopion kaupunki myöntää lisäksi esimerkiksi **Meidän Kuopio -tukea**, joka on tarkoitettu yhteisöllisen toiminnan ja tapahtumien tukemiseen. Tuki on harkinnanvarainen ja sitä voidaan myöntää enintään noin 4 000 euroa yksittäiseen toimintaan. Ks. [Meidän Kuopio -tuki - yhteisöllisen toiminnan ja tapahtumien avustus - Kuopio](#)

Maaseutualueiden kehittämishankkeisiin voidaan hakea rahoitusta Leader-toiminnan kautta. Kuopion maaseutualueella Leader-rahoitusta myöntää Kehittämisyhdistys Kalakukko ry, joka rahoittaa yhteisöjen kehittämis- ja investointihankkeita EU:n maaseuturahaston kautta.

Leader-rahoitusta voidaan hakea erityisesti seuraavan tyyppisiin hankkeisiin:

- **Investointihanke** on tarkoitettu konkreettisiin rakennus- tai hankintakohteisiin. Tällaisia voivat olla esimerkiksi kylätalon peruskorjaus, kokoontumis- ja harrastustilojen varustaminen, luontokohteiden tai virkistysreittien rakentaminen sekä yhteiseen käyttöön tarkoitettujen välineiden tai laitteiden hankinta.
- **Kehittämishankkeessa** tavoitteena on alueen toiminnan tai palvelujen kehittäminen. Hanke voi sisältää esimerkiksi selvityksiä, suunnitelmien laatimista, koulutuksia, tapahtumia, yhteistyön kehittämistä tai uusia toimintamalleja. Kehittämishankkeet eivät yleensä sisällä suuria investointeja.
- **Pienhanke** on kevyempi ja nopeampi hankemuoto, joka soveltuu esimerkiksi kyläyhteisön pieniin kehittämistoimiin, tapahtumien kokeiluihin tai paikallisen toiminnan käynnistämiseen. Pienhankkeiden hallinnointi on yksinkertaisempaa kuin laajemmissa Leader-hankkeissa.

Leader-hankkeiden tulee perustua paikallisiin tarpeisiin ja niiden tulee hyödyttää laajemmin alueen asukkaita tai yhteisöjä. ks. [Yhteisöille | Kehittämisyhdistys Kalakukko ry](#)

Esimerkkejä tuki- ja rahoitusmuotojen käytöstä

Tämän liitteen lopussa on havainnollistettu esimerkkien avulla erilaisia hankkeita ja toimintoja sekä niiden tyypillisiä rahoitus- tai vastuutahoja (*Esimerkkitaulukko eri rahoitusmuotojen käytöstä*). Taulukon tarkoituksena on selkeyttää, millaiset toimet kuuluvat pitäjäraadin toimintamäärärahan piiriin ja millaisissa tilanteissa rahoitusta kannattaa hakea muista kanavista, kuten Kuopion kaupungin avustuksista tai Leader-rahoituksesta. Taulukossa on mukana myös esimerkkejä kaupungin perusvelvoitteista, jotka eivät kuulu pitäjäraadin rahoitettaviksi. Esimerkit ovat suuntaa-antavia ja niiden tarkoituksena on helpottaa päätöksentekoa sekä ohjata toimijoita oikean rahoituskanavan pariin.

Yhteistoimintatuen hakeminen pitäjäraadilta

Pitäjäraati voi myöntää toimintamäärärahasta yhteistoimintatukea sellaisiin paikallisiin toimenpiteisiin, jotka edistävät alueen asukkaiden osallistumismahdollisuuksia, yhteisöllisyyttä tai paikallista kehittämistä. Tuki on tarkoitettu erityisesti pienimuotoisiin hankkeisiin, tapahtumiin, kokeiluihin tai viestintään, jotka tukevat lähidemokratian toteutumista Etelä-Kuopion alueella.

Yhteistoimintatukea voivat hakea esimerkiksi alueella toimivat yhdistykset, kylätoumikunnat, yhteisöt tai muut paikalliset toimijat. Hakemuksessa tulee kuvata

suunniteltu toiminta, sen tavoite, arvioidut kustannukset sekä se, miten toiminta hyödyttää alueen asukkaita tai yhteisöjä. Hakemukset käsitellään pitäjäraadin kokouksissa.

Hakemuksessa tulee lisäksi vastata seuraaviin kysymyksiin:

- Miten suunniteltu toiminta edistää asukkaiden osallistumismahdollisuuksia tai lähidemokratiaa Etelä-Kuopion alueella?
- Miten toiminta vahvistaa alueen yhteisöllisyyttä tai yhteistyötä eri toimijoiden välillä?
- Miten toiminta hyödyttää laajemmin alueen asukkaita eikä vain rajattua osallistujajoukkoa?
- Miten toiminnasta tiedotetaan alueen asukkaille (esim. paikallislehti, ilmoitukset, sosiaalinen media)?
- Onko toiminta kertaluonteinen kokeilu, tapahtuma tai kehittämistoimi, joka täydentää alueen muuta toimintaa?
- Onko hankkeelle haettu tai mahdollista hakea muita rahoituslähteitä (esim. kaupungin avustukset tai Leader-rahoitus)?

Pitäjäraati voi myöntää tukea koko hankkeeseen tai rajatusti tiettyyn kuluerään. Tukea ei myönnetä toimintaan, joka kuuluu kaupungin lakisääteisiin tehtäviin tai yhdistyksen pysyvien toimintamenojen kattamiseen.

Yhteenveto

Etelä-Kuopion pitäjäraadin toimintamääräraha on väline lähidemokratian vahvistamiseen. Sen tarkoituksena on mahdollistaa paikallinen keskustelu, yhteistyö ja asukkaiden osallistuminen alueen kehittämiseen.

Määrärahaa käytetään täydentämään kaupungin toimintaa paikallisesta näkökulmasta, ei korvaamaan kaupungin peruspalveluita tai muita avustujjärjestelmiä.

Esimerkkitaulukko eri rahoitusmuotojen käytöstä

Esimerkki hankkeesta tai toiminnasta	Sopiva rahoitusmuoto	Myöntäjä / vastuutaho	Perustelu
Asukasilta kylällä, jossa keskustellaan palveluista	Toimintamääräraha	Pitäjäraati	Edistää lähidemokratiaa ja asukkaiden osallistumista
Kuljetus syrjäkyliltä keskustelutilaisuuteen	Toimintamääräraha	Pitäjäraati	Madaltaa osallistumisen kynnystä
Kysely alueen palvelutarpeista	Toimintamääräraha	Pitäjäraati	Tukee paikallista valmistelua
Tiedottaminen paikallislehdessä pitäjäraadin toiminnasta	Toimintamääräraha	Pitäjäraati	Parantaa tiedonkulkua ja osallistumismahdollisuuksia
Viestintä ja tiedotteet alueen tapahtumista	Toimintamääräraha	Pitäjäraati	Lisää avoimuutta ja vuorovaikutusta
Kokeilu kylällä (esim. uusi osallistumismalli)	Toimintamääräraha	Pitäjäraati	Pienimuotoinen paikallinen kokeilu
Asukkaiden ideoilta kylän kehittämisestä	Toimintamääräraha	Pitäjäraati	Tukee paikallista kehittämistä
Kyläjuhla tai kesätapahtuma	Tapahtuma-avustus	Kuopion kaupunki	Tuki yksittäisten tapahtumien järjestämiseen
Yhdistyksen vuosittainen harrastustoiminta	Yleisavustus	Kuopion kaupunki	Tarkoitettu yhdistysten perustoimintaan
Kyläalueen siistimistalkoot	Talkooavustus	Kuopion kaupunki	Tukee omaehtoista ympäristön kehittämistä
Kylätalon peruskorjaus	Investointihanke (Leader)	Kehittämisyhdistys Kalakukko ry	Rakennus- tai varusteluinvestointi
Uuden luontopolun rakentaminen	Investointihanke (Leader)	Kehittämisyhdistys Kalakukko ry	Investointi virkistysympäristöön
Kylän kehittämissuunnitelman laatiminen	Kehittämishanke (Leader)	Kehittämisyhdistys Kalakukko ry	Alueen kehittämiseen liittyvä suunnittelu

Leikkipuiston välineiden uusiminen	Kaupungin perusvelvoite	Kuopion kaupunki	Kunnan vastuulla oleva lähiliikuntapaikka
Katuvalaistuksen korjaus	Kaupungin perusvelvoite	Kuopion kaupunki	Kunnan infrastruktuurivastuu
Yhteistyöverkoston tai koulutusten järjestäminen	Kehittämishanke (Leader)	Kehittämisyhdistys Kalakukko ry	Toiminnan kehittäminen
Pienimuotoinen tapahtumasarja kylällä	Pienhanke (Leader)	Kehittämisyhdistys Kalakukko ry	Kevyempi hankemuoto kokeiluille
Yhteisten harrastusvälineiden hankinta kylälle	Pienhanke (Leader)	Kehittämisyhdistys Kalakukko ry	Pienimuotoinen investointi
Koulun liikunta- ja harrastevälineiden hankinta	Kaupungin perusvelvoite	Kuopion kaupunki	Osa koulun perustoiminnan järjestämistä
Koulurakennuksen kunnossapito	Kaupungin perusvelvoite	Kuopion kaupunki	Kiinteistön omistajan vastuu

Liite 2. Etelä-Kuopion Pitäjäraadin talousarvio vuodelle 2026

Etelä-Kuopion pitäjäraadin talousarvio vuodelle 2026 perustuu Kuopion Etelä-Kuopion pitäjäraadille myöntämään toimintamäärärahaan 22 500 euroa.

Myönnetyt määrärahat kohdennetaan seuraavasti (arvio):

Kokous- ja valmistelukulut

- kokouspalkkiot (9 jäsentä, PJ ja sihteeri 50 % korotus, 4–8 kokousta)
- mahdolliset kokousjärjestelyihin liittyvät kulut
- Arvio: 1 000 €

Viestintä ja tiedottaminen

- nettisivujen perustaminen ja ylläpito
- viestintämateriaalit ja painotuotteet
- sähköiset viestintäkanavat ja tiedottaminen
- Arvio: 4000 €

Asukasvuorovaikutus ja tilaisuudet

- asukas- ja kuulemistilaisuudet
- työpajat ja osallistavat tapahtumat
- tilavuokrat ja kohtuulliset tarjoilut
- Arvio: 2200 €

Varautuminen ja turvallisuutta edistävä toiminta

- varautumis- ja turvallisuusteemaiset asukastilaisuudet
- omatoimiseen varautumiseen liittyvä koulutus
- asiantuntijapuheenvuorot ja materiaalit
- Arvio: 1000 €

Yhteistoimintatuki (n. 2000 €/per kylä)

- kyläyhdistysten ja paikallisten toimijoiden hankkeet
- asukaslähtöinen ja yhteisöllinen toiminta
- pienimuotoiset tapahtuma- ja kehittämistuki
- Arvio: 10 300 €

Joustovara ja ennakkoimattomat menot

- toimintasuunnitelman mukaiset lisätarpeet
 - vuoden aikana esiin nousevat perustellut kulut
 - Arvio 1000-2000 €
-